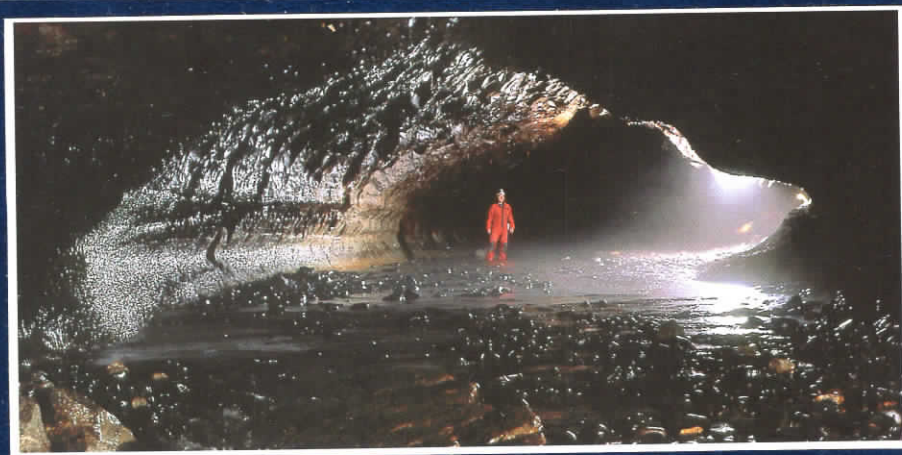

JESKYNĚ

CHRÁNĚNÁ ÚZEMÍ ČR

XIV.

AGENTURA OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY ČR

Obsah

PŘEDMLUVA	9
ÚVOD	11
OBECNÁ ČÁST (Redaktor Pavel Bosák)	13
Kras, pseudokras a jeskyně (Pavel Bosák)	13
Geologie (Pavel Bosák)	23
Geomorfologie (Jaromír Demek, Pavel Bosák)	39
Hydrologie a hydrogeologie krasu (Ondřej Zeman)	45
Vznik a vývoj krasu a pseudokrasu (Pavel Bosák, Václav Cílek)	51
Datování procesů v krasu a jeskyních (Pavel Bosák)	59
Jeskynní výplně (Pavel Bosák)	63
Klastické sedimenty v jeskyních (Jaroslav Kadlec)	67
Speleotémy a jeskynní minerály (Jaroslav Kadlec, Václav Cílek, Milan Geršl)	71
Život v jeskyních (Jaroslav Vašátko, Pavel Bosák)	75
Měkkýši v jeskynních sedimentech (Vojen Ložek)	83
Osteologické nálezy v jeskyních (Eva Kadlecová)	87
Archeologické a antropologické nálezy v jeskyních (Karel Sklenář)	91
Jeskynní mikroklima a radioaktivita (Petr Sládek)	107
Poznávání, využívání a ochrana jeskyní (Bohumil Kučera, Ladislav Slezák, Jaroslav Hromas)	117
REGIONÁLNÍ ČÁST – KRAS A PSEUDOKRAS ČESKÉ REPUBLIKY (Redaktor Daniela Bílková)	129
Karsologické členění České republiky (Pavel Bosák, Daniela Bílková, Jaroslav Hromas)	130
Českomoravská krasová a pseudokrasová území (100) (Jaroslav Hromas)	147
Krasová a pseudokrasová území středních a západních Čech (110) (Jaroslav Hromas)	150
Krasová a pseudokrasová území tepelské jednotky (111) (Jaroslav Hromas)	151
Kras Dyleňské hornatiny (K 111 85) (Petr Bouše, Miroslav Marek)	152
Hydrotermální kras Karlových Varů (K 111 86) (Petr Bouše)	153
Pseudokrasové jeskyně tepelské jednotky (P 111) (Petr Bouše)	153
Krasová a pseudokrasová území barrandienské jednotky (112) (Jaroslav Hromas)	154
Český kras (K 112 87) (Karel Žák, Ondřej Jäger, Alexandr Komaško)	155
Koněpruské jeskyně (Alexandr Komaško)	168
Pseudokrasové jeskyně barrandienské jednotky (P 112) (Daniela Bílková, Jan Albrecht, Antonín Zelenka, Radek Mikuláš, Roman Mlejnek, Ivo Baroň)	234
Krasová a pseudokrasová území moldanubika a středočeského plutonu (120) (Jaroslav Hromas)	236
Krasová a pseudokrasová území středočeského plutonu s ostrovní zónou a permu blanické brázdy (121) (Jaroslav Hromas)	237
Kras sedčansko-kránsnohorského metamorfovaného ostrova (K 121 41) (Radim Brom)	239
Kras čerčanského metamorfovaného ostrova (K 121 42) (Jaroslav Hromas)	240
Kras mirovického metamorfovaného ostrova (K 121 43) (Jaroslav Cícha)	241
Pseudokrasové jeskyně středočeského plutonu s ostrovní zónou a permu blanické brázdy (P 121) (Jaroslav Cícha)	241

Krasová a pseudokrasová území Šumavy, Pošumaví a jihočeských pánví (122) (<i>Jaroslav Hromas</i>)	242
Kras povodí horní Otavy (K 122 58) (<i>Jaroslav Cícha</i>)	243
Kras povodí horní Volyňky (K 122 59) (<i>Jaroslav Cícha</i>)	244
Kras Radomyšlské pahorkatiny (K 122 60) (<i>Jaroslav Cícha</i>)	245
Kras povodí horní Vltavy (K 122 61) (<i>Jaroslav Cícha</i>)	245
Kras povodí horní Úhlavy u Klatov (K 122 62) (<i>Jaroslav Hromas</i>)	247
Kras povodí Blanice (K 122 63) (<i>Jaroslav Hromas</i>)	248
Pseudokrasové jeskyně Šumavy, Pošumaví a jihočeských pánví (P 122) (<i>Jaroslav Cícha</i>)	249
Krasová a pseudokrasová území českomoravské jednotky (123) (<i>Jaroslav Hromas</i>)	250
Kras Železných hor (K 123 40) (<i>Karel Svoboda, Roman Mlejnek</i>)	251
Kras povodí horní a střední Sázavy (K 123 55) (<i>Vjatislav Oubrabka, Roman Mlejnek, František Krejča</i>)	254
Kras Nedvědicke vrchoviny (K 123 56) (<i>Jaromír Demek, Jaroslav Hromas</i>)	256
Chýnovský kras (K 123 57) (<i>Karel Drbal</i>)	256
Chýnovská jeskyně (<i>Karel Drbal</i>)	257
Kras Žďárských vrchů (K 123 68) (<i>Daniela Bílková</i>)	260
Kras Brtnické vrchoviny (K 123 69) (<i>Jaroslav Hromas</i>)	260
Kras Bítovské pahorkatiny (K 123 70) (<i>Jan Vitek, Jaroslav Hromas</i>)	260
Kras Znojemské pahorkatiny (K 123 71) (<i>Daniela Bílková</i>)	261
Kras Písecké pahorkatiny (K 123 72) (<i>Jaroslav Cícha</i>)	261
Pseudokrasové jeskyně českomoravské jednotky (P 123) (<i>Radek Mikuláš, Jan Vitek, Václav Cílek, Daniela Bílková, Jaroslav Hromas, Tibor Andrejkovič</i>)	262
Krasová a pseudokrasová území Českého lesa (124) (<i>Jaroslav Hromas</i>)	266
Krasová a pseudokrasová území Krušných hor (130) (<i>Jaroslav Hromas</i>)	267
Pseudokrasové jeskyně Krušných hor (P 130) (<i>Petr Chvátal, Daniela Bílková</i>)	268
Krasová a pseudokrasová území Podkrušnohoří (140) (<i>Jaroslav Hromas</i>)	269
Krasová a pseudokrasová území zhruba rozsahu severočeských hnědouhelných pánví s křídou a vulkanity (141) (<i>Jaroslav Hromas</i>)	270
Kras jurských vápenců u Krásné Lípy (K 141 49) (<i>Jaroslav Hromas</i>)	271
Pseudokrasové jeskyně severočeských hnědouhelných pánví (s křídou a vulkanity) (P141) (<i>Jaroslav Hromas, Petr Chvátal, Daniela Bílková, Roman Mlejnek, Zuzana Vařilová</i>)	271
Krasová a pseudokrasová území Doupovských hor (142) (<i>Jaroslav Hromas</i>)	277
Pseudokrasové jeskyně Doupovských hor (P 142) (<i>Petr Chvátal</i>)	277
Krasová a pseudokrasová území sokolovské pánve (143) (<i>Jaroslav Hromas</i>)	278
Pseudokrasové jeskyně sokolovské pánve (P 143) (<i>Daniela Bílková</i>)	278
Krasová a pseudokrasová území chebské pánve (144) (<i>Jaroslav Hromas</i>)	279
Krasová a pseudokrasová území české křídly (150) (<i>Jaroslav Hromas</i>)	280
Krasová a pseudokrasová území české křídové pánve (151) (<i>Jaroslav Hromas</i>)	281
Kras Čáslavské kotliny a Kutnohorské plošiny (K 151 66) (<i>Jaroslav Hromas, Václav Cílek</i>)	282
Kras Turnovské pahorkatiny (K 151 75) (<i>Vjatislav Oubrabka</i>)	282
Pseudokrasové jeskyně české křídové pánve (P 151) (<i>Jan Mertlík, Vjatislav Oubrabka, Radek Mikuláš, Daniela Bílková, Jaroslav Hromas, Jan Vitek</i>)	283
Krasová a pseudokrasová území poorlického permu a poorlické křídly (152) (<i>Jaroslav Hromas</i>)	304
Pseudokrasové jeskyně poorlického permu a poorlické křídly (P 152) (<i>Jan Vitek</i>)	304
Krasová a pseudokrasová území Sudet (160) (<i>Jaroslav Hromas</i>)	305
Krasová a pseudokrasová území Šluknovského výběžku (161) (<i>Jaroslav Hromas</i>)	307
Krasová a pseudokrasová území Západních Sudet (162) (<i>Jaroslav Hromas</i>)	308
Kras Ještědského hřbetu (K 162 45,46) (<i>Daniel Horáček</i>)	309
Kras Jizerských hor (K 162 47) (<i>Daniel Horáček</i>)	312
Kras podkrkonošského permokarbonu (K 162 48) (<i>Vjatislav Oubrabka</i>)	312
Kras povodí Kamenice a Železnobrodská (K 162 50) (<i>Vjatislav Oubrabka</i>)	312
Bozkovské dolomitové jeskyně (<i>Vjatislav Oubrabka</i>)	313
Kras povodí horní Jizery (K 162 51) (<i>Vjatislav Oubrabka</i>)	316
Kras povodí horního Labe (K 162 52) (<i>Vjatislav Oubrabka</i>)	319
Kras povodí horní Úpy (K 162 53) (<i>Vjatislav Oubrabka</i>)	319
Kras Orlických hor (K 162 54) (<i>Vjatislav Oubrabka</i>)	322
Pseudokrasové jeskyně Západních Sudet (P 162) (<i>Jan Vitek, Daniela Bílková</i>)	322
Krasová a pseudokrasová území Východních Sudet (163) (<i>Jaroslav Hromas</i>)	324
Kras Supíkovické a Žulovské pahorkatiny (K 163 29) (<i>Rostislav Morávek</i>)	326
Jeskyně Na Špičáku (<i>Rostislav Morávek</i>)	326
Kras Králického Sněžníku (K 163 30) (<i>Vjatislav Oubrabka</i>)	328

Kras Traveneské hornatiny u Javorníku (K 163 31) (<i>Rostislav Morávek</i>)	330
Kras pásma Branné (K 163 32) (<i>Rostislav Morávek</i>)	331
Jeskyně Na Pomezí (<i>Rostislav Morávek</i>)	332
Kras Úsovské vrchoviny u Vitošova (K 163 33) (<i>Rostislav Morávek</i>)	339
Pseudokrasové jeskyně Východních Sudet (P 163) (<i>Jan Vitek</i>)	340
Krasová a pseudokrasová území křídly vnitrosudetské deprese (164) (<i>Jaroslav Hromas</i>)	341
Pseudokrasové jeskyně křídly vnitrosudetské deprese (P 164) (<i>Jiří Kopecký, Roman Mlejnek, Vratislav Oubrabka</i>)	341
Krasová a pseudokrasová území křídly kladského prolomu (Kladská kotlina) (165) (<i>Jaroslav Hromas</i>)	352
Moravskoslezská krasová a pseudokrasová území (200) (<i>Jaroslav Hromas</i>)	353
Krasová a pseudokrasová území severního bloku – Nízkého Jeseníku a okolí (210) (<i>Jaroslav Hromas</i>)	356
Krasová a pseudokrasová území Nízkého Jeseníku (211) (<i>Jaroslav Hromas</i>)	357
Kras v okolí Vrbna a Zlatých hor (K 211 01) (<i>Rostislav Morávek</i>)	358
Sovinecký kras (K 211 02) (<i>Rostislav Morávek</i>)	358
Kras šternbersko-hornobenešovského pruhu (K 211 03) (<i>Rostislav Morávek</i>)	359
Kras Moravské brány u Přerova (K 211 04) (<i>Rostislav Morávek</i>)	359
Kras travertínů Moravské brány u Přerova (K 211 05) (<i>Rostislav Morávek</i>)	360
Pseudokrasové jeskyně Nízkého Jeseníku (P 211) (<i>Josef Wagner, Roman Mlejnek</i>)	360
Krasová a pseudokrasová území kry Maleníku (212) (<i>Jaroslav Hromas</i>)	361
Hranický kras (K 212 06) (<i>Milan Geršl</i>)	362
Zbrašovské aragonitové jeskyně (<i>Milan Geršl, Barbora Šimečková</i>)	363
Hranická propast (<i>Milan Geršl</i>)	365
Krasová a pseudokrasová území Osoblažska (213) (<i>Jaroslav Hromas</i>)	368
Krasová a pseudokrasová území Hlučínska (214) (<i>Jaroslav Hromas</i>)	368
Krasová a pseudokrasová území středního bloku – Hornomoravského úvalu a okolí (220) (<i>Jaroslav Hromas</i>)	369
Kras Hornomoravského úvalu (K 220 07) (<i>Rostislav Morávek</i>)	371
Javoříčský kras (K 220 34) (<i>Rostislav Morávek</i>)	373
Javoříčské jeskyně (<i>Rostislav Morávek</i>)	374
Mladečský kras (K 220 35) (<i>Rostislav Morávek</i>)	381
Mladečské jeskyně (<i>Rostislav Morávek</i>)	382
Kras Úsovské vrchoviny u Troubelic (K 220 36) (<i>Jaroslav Hromas</i>)	386
Krasová a pseudokrasová území jižního bloku – Brněnské vrchoviny a okolí (230) (<i>Jaroslav Hromas</i>)	387
Němčický kras (K 230 09) (<i>Ivan Balák</i>)	389
Vratíkovský kras (K 230 10) (<i>Ivan Balák</i>)	390
Mojetínský kras (K 230 11) (<i>Ivan Balák</i>)	392
Moravský kras (K 230 12) (<i>Ivan Balák</i>)	393
Sloupsko-šošůvské jeskyně (<i>Jan Flek, Ivan Balák</i>)	404
Punkevní jeskyně (<i>Jan Flek, Ivan Balák</i>)	417
Jeskyně Balcarka (<i>Jan Flek, Ivan Balák</i>)	445
Kateřinská jeskyně (<i>Jan Flek, Ivan Balák</i>)	450
Amatérská jeskyně (<i>Ivan Balák</i>)	455
Propast Macocha (<i>Jan Flek, Ivan Balák</i>)	460
Jeskyně Výpustek (<i>Ivan Balák</i>)	479
Kras v jurských vápencích u Brna (K 230 13) (<i>Ivan Balák</i>)	511
Kras v okolí Tišnova (K 230 15) (<i>Ivan Balák</i>)	514
Malhostovicko-Veverský kras (K 230 16) (<i>Ivan Balák</i>)	519
Pseudokrasové jeskyně jižního bloku – Brněnské vrchoviny a okolí (P 230) (<i>Ivan Balák</i>)	521
Krasová a pseudokrasová území Dyjské klenby (240) (<i>Jaroslav Hromas</i>)	523
Krasová a pseudokrasová území Západních Karpat a předhlubní (300) (<i>Jaroslav Hromas</i>)	525
Krasová a pseudokrasová území karpatské předhlubně (310) (<i>Jaroslav Hromas</i>)	528
Krasová a pseudokrasová území Vnějších Západních Karpat (320) (<i>Jaroslav Hromas</i>)	530
Krasová a pseudokrasová území flyšového pásma Vnějších Západních Karpat (321) (<i>Jaroslav Hromas</i>)	531
Štramberský kras (K 321 26) (<i>Václav Šuta, Ivo Baroň</i>)	532
Pseudokrasové jeskyně flyšového pásma Vnějších Západních Karpat (P 321) (<i>Josef Wagner, Ivo Baroň, Pavel Bezděčka</i>)	536
Krasová a pseudokrasová území Mikulovské vrchoviny (322) (<i>Jaroslav Hromas</i>)	546
Kras Pavlovských vrchů (K 322 27) (<i>Jiří Kolařík</i>)	547
Jeskyně Na Turoldu (<i>Jiří Kolařík</i>)	548

Pseudokrasové jeskyně Mikulovské vrchoviny (P 322) (<i>Jaroslav Hromas</i>)	551
Krasová a pseudokrasová území Vídeňské pánve a jejích výběžků (330) (<i>Jaroslav Hromas</i>)	552
Mušlovský kras (K 330 28) (<i>Jiří Kolařík</i>)	553
NEJ... V KRASU, PSEUDOKRASU A JESKYNÍCH ČR (<i>Daniela Bílková</i>)	555
STATISTICKÝ PŘEHLED JESKYNÍ V ČR (<i>Antonín Zelenka, Roman Mlejnek, Daniela Bílková</i>)	559
SEZNAM ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÝCH ÚZEMÍ S JESKYNĚMI	565
BIBLIOGRAFIE	569
ZÁKLADNÍ PŘEDPISY	598
SEZNAM AUTORŮ	601